

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Jana Vachmanská

Interaktívna tabuľa na hodinách anglického jazyka v primárnom vzdelávaní

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Jana Vachmanská

Kontakt na autora: Základná škola, Kúpeľná 2, Prešov
jana.vachy@gmail.com

Názov OPS/OSO: Interaktívna tabuľa na hodinách anglického jazyka v primárnom
vzdelávaní

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2013

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr.Ľuboslava Fedorová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

anglický jazyk, test, cvičenie, primárne vzdelávanie, interaktívna tabuľa, interaktívne cvičenia

Anotácia

Vo svojej práci ponúkam námety na prácu s interaktívnou tabuľou. Jednotlivé cvičenia a testy sú vytvorené v niekoľkých programoch. V práci nájdete okrem cvičení a postupov na ich vytvorenie aj metodické námety na ich využitie v jednotlivých ročníkoch primárneho vzdelávania. Práca s interaktívnou tabuľou a konkrétnymi cvičeniami sa mi počas mojej praxe osvedčila.

Vo svojej práci poukazujem tiež na možnosť pracovať s cvičeniami dostupnými na internete. Ako ukážku popisujem možnosti práce s tromi z nich.

OBSAH

Úvod	
1 VYUČOVACÍ PROCES	5
1.1 Zložky vyučovacieho procesu	6
1.1.1 Didaktické zásady	6
1.1.2 Organizačné formy vyučovacieho procesu	7
1.1.3 Vyučovacie metódy	8
1.1.4 Materiálne didaktické prostriedky vyučovania	8
1.2 Ciele vyučovacieho procesu	10
2 ANGLICKÝ JAZYK V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ	13
3 INTERAKTÍVNA TABUĽA	16
3.1 Súbor testov a cvičení	16
3.1.1 Cvičenia a aktivity vytvorené v programe IT	16
3.1.2 Cvičenia v programe PowerPoint	19
3.1.3 Cvičenia a testy v programe ALF	24
3.1.4 Testy a cvičenia dostupné na internete	28
Záver	31
Zoznam bibliografických zdrojov	32
Zoznam príloh	33

ÚVOD

Každý rok v septembri sa zaplnia triedy škôl žiakmi a žiačkami. Väčšina z nich príde, lebo musí. Sú to väčšinou žiaci vyšších ročníkov. Avšak každá škola rok čo rok privíta prváčikov, ktorí sa nevedia dočkať kedy začne prvá hodina, kedy prinesú domov prvé pochvaly, čo všetko nové sa naučia a podobne.

Jedným z predmetov, na ktorý sa deti zvyknú tešiť, je anglický jazyk, a to najmä preto, že sú to hodiny popretkávané pesničkami, hrami, riekankami, príbehmi a kreslením. V prvom ročníku to často býva najzábavnejšia hodina. Postupne je na hodinách stále menej a menej zábavy a pribúdajú cvičenia a testy, ktoré u žiakov nie sú veľmi obľúbené.

Vybrala som si túto tému práve preto, aby som ukázala, že aj potrebné cvičenia a testy môžu byť zábavné a hravé. Mnohí učitelia používajú počítače, často v kombinácii s dátaprojektorom a bielou magnetickou tabuľou, niektorí aj interaktívnu tabuľu.

Ešte nedávno bola interaktívna tabuľa snom mnohých učiteľov. Dnes je, aj vďaka rôznym projektom v rámci Európskej únie, skoro na každej škole. Využívanie interaktívnej tabule je vysoko aktuálne, na mnohých školách sú využívané hlavne na vyučovaní cudzích jazykov.

Práca je rozdelená do troch kapitol. V prvej kapitole nájdete teoreticky spracovaný vyučovací proces, a to najmä jednotlivé zložky vyučovacieho procesu, ako sú jeho formy a metódy, didaktické zásady, materiálne didaktické prostriedky vyučovania a ciele vyučovacieho procesu. V druhej kapitole je stručne popísané postavenie anglického jazyka v primárnom vzdelávaní, jeho základné princípy a charakteristika žiakov jednotlivých ročníkov. V tretej kapitole sa nachádza zásobník interaktívnych testov a cvičení, popis možností práce a tvorby takýchto cvičení a testov, ako aj návrhy na ich využitie v jednotlivých ročníkoch.

Súbor testov a cvičení je rozdelený do štyroch častí. V prvej časti sú popísané možnosti programu samotnej interaktívnej tabule – ActiveInspire. V druhej časti sú vytvorené cvičenia v programe PowerPoint. V tretej časti sú testy vytvorené v programe Alf, ktoré je možné použiť aj ako testy a vo štvrtej časti je niekoľko užitočných linkov na cvičenia a testy dostupné na internete, ktoré sú využiteľné najmä pri opakovaní a precvičovaní slovnej zásoby. Ostáva už len na učiteľoch, ktorú z možností si zvolia, ktorá im je bližšia.

V práci je spomínané množstvo výhod spojených s používaním interaktívnej tabule na vyučovaní anglického jazyka v primárnom vzdelávaní, pretože tento spôsob precvičovania učiva zlepšuje pozornosť žiakov, aktivitu a v konečnom dôsledku aj ich vedomosti.

1 VYUČOVACÍ PROCES

Kvalitné vzdelanie je pre budúcnosť veľmi dôležité. Vyučovací proces je neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania.

Podľa I.Tureka (2010, s.19) je vyučovací proces „cieľavedomý, postupný, systematicky organizovaný proces vzájomne podmienených činností učiteľa a žiakov, študentov, ktorý je zameraný na vzdelávanie, výchovu a všestranný rozvoj osobností žiakov, študentov, t.j. na dosiahnutie stanovených cieľov“.

Podľa E.Petláka (2004, s.64) je možné vyučovací proces zjednodušene chápať ako proces, v ktorom ide o „vytváranie vedomostí, spôsobilostí, zručností a návykov, ktoré sú normatívne stanovené učebným plánom, učebnými osnovami, vzdelávacími štandardami a učebnicami“.

Nesmieme však vyzdvihovať len vzdelávaciu funkciu vyučovacieho procesu, ale venovať sa aj jeho výchovnej funkcii. Často je preto vyučovací proces nazývaný aj výchovno – vzdelávacím procesom.

Vyučovací proces plní niekoľko úloh. Podľa I.Tureka (2010, s.19) sú to tri hlavné úlohy:

- „1. vzdelávacia – osvojovanie si vedomostí, zručností a návykov žiakmi v súlade so súčasným poznaním,
2. výchovná – formovanie systému kvalít osobnosti, ktoré sú potrebné pre človeka v modernej spoločnosti,
3. rozvíjajúca – cieľavedomý a systematický rozvoj motivácie k stálemu sebazdokonaľovaniu.“

E.Petlák (2004, s.67) vymenováva päť najdôležitejších úloh:

- „1. vzdelávacia – nové vedomosti, spôsobilosti a zručnosti,
2. formatívnu – rozvoj poznávacích procesov,
3. výchovnú – rozvoj osobnosti,
4. propedeutickú – uvádza do nového vo vede a myslení,
5. rozvíjajúcu – všestranný rozvoj žiaka, orientácia na jeho potenciálne možnosti.“

Vyučovací proces sa počas mnohých rokov vyvíja a mení. V stredovekom školstve učiteľ učivo nevysvetľoval, len s ním oboznámil žiakov, pričom ho žiaci bez pochopenia reprodukovali a memorovali. Tento typ vyučovacieho procesu sa dnes už väčšinou nevyskytuje. Dnes na väčšine škôl prevláda tzv. informatívno–receptívne vyučovanie, kedy učiteľ odovzdáva informácie žiakom v ucelenej, konečnej podobe. Na rozdiel od stredovekého vyučovania sa učiteľ snaží žiakom učivo vysvetliť, zdôvodňuje to, čo hovorí a chce dosiahnuť, aby žiaci učivu rozumeli a zapamätali si ho. Tento spôsob však potláča nápaditosť a tvorivosť žiakov, ale aj schopnosť riešiť problémy a riešenia aplikovať v praxi. Moderný typ vyučovacieho procesu je taký, ktorého podstatou je, že „vedomosti a zručnosti žiakov majú byť výsledkom ich vlastného premýšľania, ich aktívnej činnosti riadenej učiteľom“ (I.Turek, 2010, s. 23).

Ako vieme, žiaci si najviac zapamätajú, ak sú vo vyučovacom procese aktívni a motivovaní. Ostáva teda na učiteľovi, aby žiakov na vyučovaní motivoval a zaktivizoval.

1.1 Zložky vyučovacieho procesu

Vyučovací proces a jeho výsledky ovplyvňuje veľké množstvo faktorov. E.Petlák (2004, s.66) medzi činitele ovplyvňujúce vyučujúci proces zaradzuje prostredie a klímu triedy, postoje žiakov k vyučovaniu, ale aj jednotlivé zložky vyučovacieho procesu, ako sú učiteľom použité metódy, formy, prostriedky, pomôcky, ale aj dodržiavané zásady.

1.1.1 Didaktické zásady

Ak má byť akákoľvek činnosť cieľavedomá, systematická a efektívna, je potrebné sa riadiť určitými pravidlami. Didaktické zásady sú „požiadavky, ktorými sa má riadiť vyučovacia činnosť učiteľa, učebná činnosť žiaka, aby sa čo najefektívnejšie dosiahli ciele výučby“ (Turek, 2010, s.146).

Didaktické zásady vychádzajú z pedagogických skúseností, no formuje ich aj spoločnosť. Didaktické zásady nemajú nemenný charakter, pretože pedagogická veda pomocou rôznych výskumov zisťuje stále nové skutočnosti a súčasne sa mení a vyvíja aj spoločnosť.

I.Turek (2010, s.148-157) uvádza nasledujúce didaktické zásady:

- Zásada vytvorenia optimálnych podmienok pre vyučovací proces – vyjadruje požiadavku zabezpečiť čo najpriaznivejšie a najvhodnejšie organizačné, hygienické, ergonomické i psychologické podmienky.
- Zásada primeranosti a individuálneho prístupu – vyjadruje požiadavku, aby všetky zložky vyučovacieho procesu zodpovedali reálnym možnostiam žiakov a tiež aby učiteľ prispôbil výučbu individuálnym osobitostiam žiakov.
- Zásada vedeckosti – vyjadruje požiadavku, aby si žiaci osvojovali iba tie poznatky, ktoré sú súčasťou vedou nezvratne dokázané a v budúcnosti sa budú obohacovať.
- Zásada spojenia školy so životom, teórie s praxou – osvojenie poznatku je efektívne iba vtedy, ak ho žiak vie použiť v praxi.
- Zásada názornosti – používanie názorných pomôcok a didaktickej techniky predstavuje zdroj informácií, uľahčuje pochopiť abstraktné prvky učiva, zvyšuje záujem žiakov, podporuje ich pozornosť, prispieva k rozvoju myslenia, je prostriedkom proti odtrhnutiu teórie od praxe.
- Zásada motivácie, uvedomelosti a aktivity – vyjadruje požiadavku, aby vedomosti a zručnosti žiakov boli výsledkom ich vlastného premýšľania a aktivity.
- Zásada sústavnosti a postupnosti – čo znamená, že sa žiaci majú učiť sústavne, no postupne, čiže od ľahšieho k ťažšiemu, od jednoduchého k zložitejšiemu, od blízkeho k vzdialenejšiemu.
- Zásada trvácnosti a operatívneho výsledkov vyučovacieho procesu – čo možno dosiahnuť motiváciou žiakov, usporiadaním učiva do logického systému, samostatnosťou a aktívnou účasťou, sebakontrolou, zapojením viacerých zmyslov a aktívnym opakovaním.
- Tieto zásady musí mať na pamäti každý učiteľ nielen počas prípravy na vyučovanie, ale aj počas celého vyučovania.

To, ako je výchovno-vzdelávací proces vedený, ovplyvňuje, okrem iného, výber metód a foriem práce. Vyučovacie metódy a vyučovacie formy spolu úzko súvisia. Metódy hovoria o tom, ako postupovať, aby sme dosiahli ciele a organizačné formy sa zaoberajú tým, ako je potrebné výchovno-vzdelávací proces organizovať.

1.1.2 Organizačné formy vyučovacieho procesu

Tak, ako mnohé iné pojmy, ani organizačné formy nie sú v literatúre jednoznačne definované. Uvediem definície aspoň niektorých autorov:

A.Vinšálek (In: E.Petlák, 2004, s.170): „Pod pojmom organizačnej formy vyučovania chápeme špeciálne organizovanú činnosť žiakov a učiteľov, ktorá má určitý poriadok a režim.“

J.Velikanič (In: E.Petlák, 2004, s.170): „Organizačná forma je organizačné usporiadanie podmienok na realizovanie obsahu vyučovania pri uplatňovaní jednej alebo viacerých metód, vhodných vyučovacích prostriedkov a pri rešpektovaní didaktických princípov.“

E.Petlák (2004, s.170): „Organizačná forma je časová jednotka zameraná na realizovanie obsahu vyučovania a výchovno-vzdelávacích cieľov, pričom sa uplatňujú a využívajú viaceré výchovno-vzdelávacie metódy a prostriedky, rešpektujú sa didaktické zásady a je v nej interakcia medzi učiteľom a žiakom.“

Organizačné formy sa zvyknú deliť podľa rôznych kritérií. Turek (2010, s.288) ich rozdelil do troch skupín nasledovne:

1. počet žiakov zúčastňujúcich sa na vyučovacom procese spolu s učiteľom: individuálne (jeden žiak – jeden učiteľ), hromadné (jeden učiteľ – viac žiakov), zmiešané (kombinácia individuálnych a zmiešaných);

2. miesto realizácie vyučovacieho procesu: školské (v triede, v laboratóriu, v dielni a pod.) a mimoškolské (domáca príprava žiakov, exkurzia a pod.);

3. stupeň samostatnosti práce žiakov vo vyučovacom procese, tzv. sociálne formy: individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, frontálna práca žiakov.

Bližšie sa budem zaoberať vyučovacou hodinou, ktorá je najčastejšie využívanou organizačnou formou vo vyučovacom procese, a to nielen v primárnom vzdelávaní.

Vyučovacia hodina

J.Velikanič (In: Petlák, 2004, s.172) pod vyučovacou hodinou rozumie takú organizačnú formu vyučovania, pri ktorej učiteľ pracuje s triedou alebo určitou skupinou žiakov a v konkrétnej učebni. Učiteľ má vyučovaciu hodinu podľa stanoveného rozvrhu, v presne vymedzenom čase. Aby dosiahol stanovené vzdelávacie a výchovné ciele pri rešpektovaní didaktických princípov, využíva vhodné metódy a prostriedky.

I.Turek (2010, s.289) vymedzuje vyučovaciu hodinu vzhľadom na dĺžku jej trvania, keď hovorí, že je to základná jednotka triednohodinového systému, ktorá na našich školách trvá 45 minút. Vyučovacie hodiny na rôznych školách majú zväčša podobnú štruktúru.

E.Petlák uvádza nasledujúcu štruktúru (2004, s.172-173):

- organizačná časť hodiny,
- kontrola domácej úlohy,
- opakovanie učiva (môže a nemusí byť spojené s hodnotením),
- vytváranie nových vedomostí, zručností a návykov (viacerými metódami),
- opakovanie a upevňovanie prebratého učiva (viacerými metódami, a v nových zmenených situáciách),
- uloženie domácej úlohy,
- krátke zhodnotenie práce,
- záver vyučovacej hodiny.

Samozrejme žiadnu štruktúru nie je možné brať dogmaticky. Jednotlivé časti môžu mať rozdielnu dobu trvania, prípadne môžu byť úplne vynechané. Štruktúru hodiny ovplyvňujú ciele, učivo, metódy i materiálne prostriedky vyučovacieho procesu, čo znamená, že štruktúra vyučovacej hodiny nie je náhodná a živelná, ale ani nemenná a univerzálna (Turek, 2010, s.291).

Aby sa jednotlivé vyučovacie hodiny navzájom líšili a nestali sa nezáživným a stereotypným procesom, je nutné zaktivizovať a zaujať žiakov. Je potrebné, aby učiteľ pristupoval k vyučovaciemu procesu tvorivo a inovatívne, čo je samozrejme časovo náročné.

1.1.3 Vyučovacie metódy

V podkapitole 1.1.1 sme uviedli, že metóda je spôsob ako postupovať, aby sme dosiahli stanovený cieľ.

Podľa E.Stračára (In: Turek, 2010, s.235) „vyučovacou metódou rozumieme zámerné usporiadanie obsahu vyučovania, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sa zaciľujú na dosiahnutie stanovených výchovných a vzdelávacích cieľov, a to v súlade so zásadami organizácie vyučovania“.

Podľa L.Mojžiška (In: Petlák, 2004, s.126) je vyučovacia metóda „špecifická aktivita subjektu a objektu vyučovania, rozvíjajúca vzdelanostný profil žiaka a súčasne pôsobiaca výchovne. Spočíva v úprave obsahu, v usmernení aktivity objektu a subjektu, v úprave zdrojov poznania, postupov a techník, zaistení fixácie alebo kontroly vedomostí a zručností, záujmov a postojov.“

Poznáme rôzne spôsoby triedenia metód. Jedným z nich je triedenie podľa etáp vyučovacieho procesu, a to na:

1. motivačné (metódy usmerňujúce záujem o učenie),
2. expozičné (metódy prvotného oboznamovania žiakov s učivom),
3. fixačné (metódy opakovania a upevňovania učiva),
4. diagnostické a klasifikačné (metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie).

V praktickej časti tejto práce sa budeme podrobnejšie zaoberať vhodným začlenením jednotlivých cvičení a testov do jednotlivých etáp vyučovacieho procesu, pričom dané metódy je možné aplikovať vo viacerých fázach vyučovacieho procesu, v závislosti od obsahu a foriem práce.

1.1.4 Materiálne didaktické prostriedky vyučovania

Ťažko si prestaviť, že by dnešný učiteľ viedol vyučovací proces tak, že jeho jediným prostriedkom by bol jeho hlas. Aj keď je hlas učiteľa naozaj veľmi silným prostriedkom, jeho účinok je obmedzený.

Preto učiteľ siaha po takých prostriedkoch, ktoré „približujú to, čo je ďaleké, zväčšujú to, čo je nepatrné, znižujú to, čo je veľmi veľké, spomaľujú to, čo je rýchle, zrýchľujú to, čo je veľmi pomalé, odhaľujú to, čo je skryté, konkretizujú to, čo je abstraktné, sprítomňujú to, čo je dávno minulé, fixujú to, čo je prchavé, sprehl'adňujú to, čo je príliš zložitú“ (Cipro, 1977, In:Turek, 2010, s.305).

K tomu je nutné dodať, že aj materiálne didaktické prostriedky nám pomáhajú učiť pomocou hier a cvičení, ktorými si žiaci hravou formou precvičujú, opakujú a fixujú učivo. Bližšie sa týmto budeme zaoberať v praktickej časti tejto práce.

Materiálne didaktické prostriedky môžeme triediť do rôznych skupín. Veľmi rozšíreným triedením je rozdelenie podľa ľudských zmyslov (I.Turek, 2010, s.308):

- 1. auditívne (sluchové), napr.: gramofón, magnetofón, CD prehrávač,...
- 2. vizuálne (zrakové), napr.: učebnica, fotografia, výkres, projekt,...
- 3. taktilné (hmatové), napr.: reálie, modely, skladačky,...
- 4. audiovizuálne (zvukovo – zrakové), napr.: diafón, televízor, film,...

Pokiaľ učiteľ vo vyučovacom procese kombinuje viac ako dva technické vyučovacie prostriedky, hovoríme o multimediálnom vyučovaní. Ak sa v jednom zariadení spájajú viaceré formy prezentácie, hovoríme o multimédiu. Takýmto multimédiom je aj interaktívna tabuľa, o ktorej budeme bližšie rozprávať v praktickej časti tejto práce.

Funkcie a požiadavky kladené na materiálne didaktické prostriedky

Široká verejnosť, ale aj mnohí učitelia si myslia, že jedinou funkciou učebnej pomôcky je jej názornosť. Je to však len jedna z požiadaviek, ktorá je na pomôcky kladená. Učebné pomôcky a didaktická technika využívaná vo vyučovacom procese plnia viacero funkcií.

I.Turek (2010, s.310) uvádza tieto funkcie učebných pomôcok a didaktickej techniky:

- a) motivačnú – pomáhajú vzbudzovať záujem žiakov o naplnenie cieľov vyučovacieho procesu, zlepšujú predstavivosť a fantáziu,
- b) spätnoväzbovú – umožňujú overenie pochopenia získaných nových vedomostí a zručností,
- c) informačnú – pomocou nich získavajú žiaci nové informácie,
- d) precvičovaciú – umožňujú nové informácie precvičovať, upevňovať,
- e) aplikačnú – pomáhajú aplikovať nové poznatky do systému už získaných vedomostí a zručností,
- f) kontrolnú – pomáhajú pri kontrole výsledkov vyučovacieho procesu,
- g) výchovnú – pomáhajú pri utváraní postojov žiakov, ich vzťahu k svetu, k spoločnosti, ale aj k bezpečnosti pri práci a spolupráci v skupine,
- h) rozvíjajúcu – prispievajú k rozvoju osobnosti žiaka,
- i) racionalizačnú – šetria čas učiteľa na vyučovaní, ktorý môže následne využiť na dôkladnejšie a hlbšie pochopenie učiva, na jeho aplikáciu a systematizáciu.

Učiteľ sa podľa obsahu učiva, ale aj formy vyučovacej hodiny rozhoduje, v ktorej časti použije dané materiálne didaktické prostriedky. Majú totiž svoje opodstatnenie a miesto v každej časti vyučovacej hodiny. Väčšina z nich má niekoľko možností využitia a je na učiteľovi, aby danú pomôcku alebo didaktickú techniku čo najrozmanitejšie používal.

„Ideálom je taká učebná pomôcka a didaktická technika, ktorej pedagogický a technický efekt bude čo najväčší a náklady na výrobu a prevádzku čo najnižšie“ (I.Turek, 2010, s.311).

1.2 Ciele vyučovacieho procesu

Pojmom cieľ sa rozumie „ideálna predstava toho, čo sa má v činnosti dosiahnuť“ (Pedagogický slovník. Praha: SPN, 1965, s.32, In: I.Turek, 2010, s.36).

Jednotlivé zložky vyučovacieho procesu, vid' podkapitola 1.1, ovplyvňujú splnenie vytýčeného cieľa. Je teda potrebné, aby si učiteľ pri príprave na vyučovanie zvolil vhodné metódy, formy práce, použil rozmanité pomôcky a didaktickú techniku. Aby si vedel správne zvoliť, je potrebné, aby si najprv stanovil cieľ, čoho podmienkou je poznanie hierarchie cieľov.

Z hľadiska abstraktnosti / konkrétosti môžeme ciele výchovy a vzdelávania usporiadať takto (I.Turek, 2010, s.37-38):

- všeobecné (komplexné) ciele, ktoré chápeme ako vyjadrenie určitého ideálu výchovy a vzdelávania, ktorá môže učiteľovi slúžiť iba ako orientácia či smer,
- čiastkové (rámcové) ciele, ktoré predstavujú určitú konkretizáciu všeobecných cieľov na ciele určitého typu školy, alebo na ciele študijného alebo učebného odboru,
- špecifické (konkrétne) ciele by mali jednoznačne definovať stav osobnosti, správania žiaka, ktorý sa má dosiahnuť na konci vyučovacieho procesu, t.j. čo konkrétne sa má žiak naučiť, čo konkrétne má žiak vedieť (ktoré konkrétne vedomosti, zručnosti, návyky, postoje, schopnosti, kompetencie si má osvojiť, do akej hĺbky a za akých podmienok).

Podľa psychických procesov učiacich sa žiakov ich rozdeľujeme na:

- kognitívne (vzdelávacie) : zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (vnímanie, pamäť, myslenie a tvorivosť),
- afektívne (výchovné) : zahŕňajú citovú oblasť, oblasť postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností,
- psychomotorické (výcvikové) : zahŕňajú oblasť motorických zručností a návykov za účasti psychických procesov, dominujú na praktickom vyučovaní.

Čo jednotlivé didaktické pojmy, uvedené pri špecifických cieľoch, znamenajú vysvetľuje E.Petlák (2004, s.40-44) takto:

poznatky – sú výsledkom poznávacej aktivity človeka, ktoré získava vlastnou skúsenosťou, majú subjektívny charakter, ale praxou - ich prenesením do života sa objektivizujú,

vedomosti – sú osvojené poznatky, čiže zmyslami prijaté, pochopené a subjektívne spracované a fixované informácie, sústavy predstáv a pojmov, pravidiel, poučky, zákony, teórie, ale i aktualizované skúsenosti predstavujúce istý stupeň poznania objektívnej skutočnosti,

zručnosti (manuálne) – sú nadobudnuté schopnosti čo najrýchlejšie a s čo najmenšou námahou vykonávať určitú činnosť na základe osvojených vedomostí a predchádzajúcich praktických činností,

schopnosti - zručnosti v mentálnej oblasti,

návyky – sú automaticky vykonávané činnosti, čo je dosiahnuté viacnásobným opakovaním.

Kompetencie ako ciele vyučovacieho procesu

V posledných rokoch sa začína zdôrazňovať určovanie cieľov vyučovacieho procesu a tvorba študijných programov založená na kompetenciách.

„Kompetencia je správanie (činnosť alebo komplex činností), ktoré charakterizuje vynikajúci výkon v niektorej oblasti činnosti“ (Schoonover Associates, 2001, In: I.Turek, 2010, s.70).

Avšak kompetencie, ktoré sú zamerané iba na jednu situáciu sa rýchlo stávajú nepoužiteľnými, pretože starnú. Preto sa vyspelé krajiny snažia rozvíjať také kompetencie, ktoré slúžia na riešenie mnohých rozmanitých problémov, v rôznych kontextoch.

Takéto kompetencie sa nazývajú **klúčové kompetencie** a „sú využiteľné vo väčšine (aj v zatiaľ neexistujúcich) povolaniach, ktoré umožnia jedincovi zastávať viacero pracovných pozícií a funkcií, vykonávať rôzne povolania a ktoré sú vhodné na riešenie množstva väčšinou nepredvídateľných problémov a umožnia jedincovi úspešne sa vyrovnávať s rýchlymi zmenami v práci, osobnom i spoločenskom živote“ (I.Turek, 2010, s.192).

Podľa ŠVP ISCED 1(2011, s.7) je „osvojovanie klúčových kompetencií dlhodobým a zložitým procesom, ktorý začína v predprimárnom vzdelávaní, pokračuje v primárnom a sekundárnom vzdelávaní a postupne sa dotvára v ďalšom priebehu života. Celoživotne sa rozvíjajúce klúčové spôsobilosti (kompetencie) potrebuje každý jednotlivec. Klúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú“.

Klúčové kompetencie je potrebné rozvíjať vo všetkých predmetoch. Jednotlivé predmety sú rozdelené do vzdelávacích oblastí. Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika vyčlenená z obsahu celkového vzdelávania a majú nadpredmetový charakter. Obsah primárneho vzdelávania je rozdelený do 7 vzdelávacích oblastí nasledovne (ŠVP ISCED 1, s.11):

Tabuľka 1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a slovenská literatúra
	Jazyk národností a literatúra
	Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatická výchova
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda
	Vlastiveda
Človek a hodnoty	Etická výchova
	Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná výchova

V nasledujúcej kapitole sa budeme podrobnejšie zaoberať vzdelávacou oblasťou Jazyk a komunikácia, konkrétne predmetom „prvý cudzí jazyk“, ktorým je Anglický jazyk.

2 ANGLICKÝ JAZYK V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ

Príloha Štátneho vzdelávacieho programu pre ISCED 1, jazyk a komunikácia, anglický jazyk zahŕňa obsahový a výkonový štandard z anglického jazyka, ktorý má slúžiť ako podklad na vypracovanie školského vzdelávacieho programu.

Žiaci primárneho vzdelávania majú na konci štvrtého ročníka ZŠ dosiahnuť komunikačnú úroveň **A1.1+**, podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (referenčný rámec). Kompletnú úroveň A1 podľa referenčného rámca majú dosiahnuť žiaci po skončení piateho ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Podľa Spoločného referenčného rámca pre jazyky (2006, s.26, In: Anglický jazyk - príloha ISCED 1, s.3) je charakteristika úrovne A1 nasledujúca: „Používateľ základného jazyka rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a frázy dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.“

Názory odborníkov zaoberajúcich sa vyučovaním cudzích jazykov sa líšia okrem iného aj v tom, kedy je najvhodnejšie s vyučovaním cudzieho jazyka začať. Podľa rámcových učebných plánov (RUP ISCED 1) je dotácia na vyučovanie cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní 6 hodín spolu pre všetky ročníky. Každá škola sa pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozhodne, akým spôsobom si tento počet hodín (daný štátnym vzdelávacím programom) rozvrhne do jednotlivých ročníkov. Taktiež je v kompetencii jednotlivých škôl, či si tento počet ešte navýšia o nejaké hodiny (v rámci školského vzdelávacieho programu) a tiež, v ktorom ročníku a koľko hodín budú žiakov cudzí jazyk vyučovať.

Dnes sa vo väčšine škôl vyučuje anglický jazyk od prvého ročníka, dokonca sa mnohé deti s cudzím jazykom stretávajú už v predškolskom veku a do prvého ročníka prichádzajú zväčša s tým, že poznajú niekoľko farieb a vedia napočítať do 10.

Základné princípy vyučovania cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní

Rozhodujúci význam pre osvojenie si cudzieho jazyka zohráva kvalita vyučovacieho procesu. Vyučovacím procesom, jeho jednotlivým zložkám a cieľom sme sa bližšie venovali v prvej kapitole.

Aby bol vyučovací proces kvalitný a osvojovanie si cudzieho jazyka čo najefektívnejšie, je potrebné zdôrazniť niektoré aspekty učenia sa cudzieho jazyka v rannom školskom veku. Podľa Z.Strakovej (2012, s.23-24) je nutné riadiť sa týmito princípmi:

- ✓ maximálne možné vystavenie dieťaťa cudziemu jazyku, čo je samozrejme limitované počtom vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch,
- ✓ vysoká jazyková zdatnosť učiteľa a kvalita jazyka, ktorému je dieťa vystavené, pretože v mladšom školskom veku má dieťa vysokú imitačnú schopnosť, a teda fixuje to, čo počuje, vidí a učí sa kopírovaním učiteľa,

- ✓ zážitkové učenie, pretože jediný spôsob ako sa dieťa v tomto veku dokáže niečo naučiť je, že sa to naučí prostredníctvom hry – zážitku,
- ✓ rešpektovanie prirodzeného vývinu jazyka, ktoré sa u každého dieťaťa začína takzvaným „tichým obdobím“, potom nasleduje najdlhšia fáza v rámci primárneho vzdelávania a to „reproduktívne obdobie“, kedy žiak opakuje po učiteľovi, spočiatku na slovnej úrovni a neskôr na vetnej úrovni, potom reproduktívno – produktívne obdobie a až na konci primárneho vzdelávania je možné hovoriť o produktívnom období.

Pri vyučovaní cudzieho jazyka v mladšom školskom veku je potrebné poznať vývinové špecifiká daného veku, aby bolo využívané prirodzené učenie sa, aby boli hodiny zaujímavé a podporovali tak pozitívny vzťah k cudziemu jazyku, čím pripravíme základy pre ciele vyučovanie cudzieho jazyka vo vyšších ročníkoch.

Veľmi podrobne a prehľadne spracovanú charakteristiku detí mladšieho školského veku po jednotlivých ročníkoch spracovala Z.Straková (2012, s.25-40):

Charakteristika dieťaťa v 1. ročníku:

- je zvedavé, aktívne a egocentrické,
- potrebuje sa cítiť bezpečne,
- buduje si základný pojmový aparát,
- vie odhadovať význam z kontextu,
- má bohatú fantáziu,
- nevie sa dlho sústrediť na detail,
- potrebuje názorný prístup,
- potrebuje byť pochválený a povzbudený,
- rýchlo sa učí, ale aj rýchlo zabúda,
- potrebuje zmyslové učenie sa,
- nevie čítať a písať v rodnom jazyku,
- nerozumie abstraktným pojmom,
- medzi deťmi sú veľké rozdiely,
- učí sa hrou.

Charakteristika dieťaťa v 2.ročníku v porovnaní s 1.ročníkom:

- jediný výrazný rozdiel je, že dieťa už dokáže čítať a písať v rodnom jazyku, no potrebuje si to ešte upevňovať,
- vo všetkých ostatných bodoch sa charakteristiky zhodujú,
- žiak druhého ročníka sa dokáže sústrediť o pár minút dlhšie.

Charakteristika dieťaťa v 3.ročníku:

- základný pojmový aparát je sformovaný,
- abstraktné myslenie sa začína formovať,
- dieťa je veľmi zhovorčivé a o všetko sa zaujíma,
- je veľmi aktívne,
- dokáže čítať a písať v rodnom jazyku,
- dokáže odhadovať z kontextu,
- dokáže pracovať v skupine, ale má problém delegovať úlohu,
- potrebuje názorný prístup a zmyslové učenie sa,
- potrebuje veľa povzbudení a pochvaly.

Charakteristika dieťaťa vo 4.ročníku:

- abstraktné myslenie ešte nie je úplne rozvinuté,
- začína pomaly vnímať jazyk ako systém,
- dokáže si všimnúť jednoduché zákonitosti jazyka a vyvodit' záver, ale potrebuje názorný prístup,
- pochopenie jednotlivosti nemá trvalý charakter,
- má zmysel pre objavovanie,
- potrebuje veľa príležitostí na precvičovanie a upevňovanie jazyka.

Pri príprave na vyučovanie musí mať učiteľ na pamäti množstvo aspektov, ktorými by sa mal riadiť. Medzi ne patria napr. vyššie uvedené vývinové špecifiká detí v jednotlivých ročníkoch, ale aj didaktické zásady (pozri podkapitolu 1.1.1). Taktiež musí mať učiteľ na zreteli ciele, ktoré chce dosiahnuť, či už sú to ciele všeobecné, čiastkové alebo špecifické (pozri podkapitolu 1.2).

Úlohou učiteľa je snažiť sa zabezpečiť, aby bol vyučovací proces efektívny, aby boli žiaci tí, ktorí hovoria, čítajú, tvoria, píšú,..., jednoducho tí, ktorí pracujú. Na zefektívnenie práce na hodinách anglického jazyka používajú učitelia veľké množstvo pomôcok. V dnešnej modernej dobe je bežné, že žiaci pracujú na počítačoch, či používajú iné materiálne didaktické prostriedky (pozri podkapitolu 1.1.4).

Mnohé školy používajú na vyučovaní interaktívne tabule. Hlbšie sa budeme interaktívnymi tabuľami zaoberať v nasledujúcej kapitole, kde taktiež poukážeme na niekoľko možností ich využitia na hodinách anglického jazyka v primárnom vzdelávaní.

3 INTERAKTÍVNA TABUĽA

Interaktívna tabuľa (IT) je moderná učebná pomôcka, ktorá zefektívňuje vyučovací proces. Je to veľká zobrazovacia plocha, ktorá je prepojená s počítačom a projektorom, pomocou ktorého je obraz z počítača premietaný na plochu IT, ktorá je ovládateľná prstom alebo špeciálnym perom.

Prostredníctvom IT a jej využívania vo vyučovacom procese dodržiavame základné zásady vyučovacieho procesu (pozri 1.1.1), a to najmä:

- zásadu primeranosti, keďže si učiteľ sám vytvára jednotlivé prezentácie,
- zásadu vedeckosti a prepojenia s praxou, pretože si učiteľ informácie vždy aktualizuje a vie hneď pomocou internetu vyhľadať aktuálnu tému,
- zásadu názornosti, pretože vytvorené prezentácie sú plné obrázkov a IT uľahčuje pochopiť aj abstraktné učivo,
- zásadu individuálneho prístupu, pretože s interaktívnym perom pracuje väčšinou jeden žiak,
- zásadu motivácie, uvedomelosti a aktivity, pretože pri práci s IT je žiak nútený premýšľať, pracuje so záujmom,
- zásadu trvácnosti, pretože IT podporuje zapamätávanie si učiva u žiakov s rôznymi učebnými štýlmi.

3.1 Súbor testov a cvičení

V tejto podkapitole ponúkame súbor testov a cvičení na hodiny anglického jazyka v primárnom vzdelávaní s využitím interaktívnej tabule. Niektoré z nich sú vlastnou tvorbou, iné je možné nájsť na internete, niektoré je zas možné kúpiť.

3.1.1 Cvičenia a aktivity vytvorené v programe pre IT

Aktivity vytvorené v programe IT nám umožňujú:

a) písať po tabuli - pričom je možné a vhodné vpisovať poznámky a odporúčania. Je možné uchovávať ich v pamäti počítača. Poznámky písané perom je možné previesť do tlačenej podoby.

V nasledujúcom cvičení je úlohou žiakov vytvoriť správne vety – čiže napísať otázky a odpovede so správnym usporiadaním slov. Správne vety si potom žiaci prepíšu do zošitov. Cvičenie je možné rozvinúť: žiaci pracujú v skupinách, kde majú niekoľko obrázkov jedál a navzájom sa pýtajú, či dané jedlo má niekto rád.

1 Order the words.

1 like Do you bananas? Do you like bananas?

2 do. I Yes,

3 you like carrots? Do

4 I don't. No,

5 bread? you like Do

6 I Yes, do.

Obrázok 1 Usporiadanie slov vo vete (iTools, 2011)

b) ovládať IT dotykom – presúvať, prirad'ovať a odkrývať objekty. Využívať učebnice s multimediálnymi odkazmi, nahrávkami a video ukážkami. Je možné vytvoriť vlastné aktivity a interaktívne cvičenia, ktoré sú prepojené rôznymi funkciami IT. Riadeným postupom je možné usmerňovať vyučovací proces – pri chybných odpovediach je možnosť rýchlej opravy.

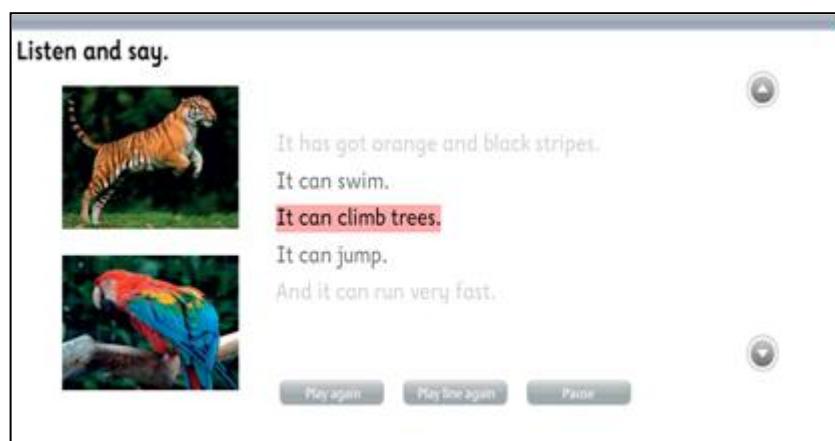

Obrázok 2 Čítanie z učebnice (iTools,2011) Obrázok 3 Detail z učebnice (iTools,2011)

Spríevodné aktivity sú presne označené ikonami, podľa čoho sa učiteľ, ale i žiak veľmi ľahko orientuje.

I-tools - je interaktívne multimediálne CD plné interaktívnych cvičení a aktivít, ktoré pomáha efektívne využiť IT na vyučovacej hodine. Tvorí zväčša interaktívnu podporu k určitej učebnici resp. sade učiteľských a žiackych učebníc a pracovných zošitov, viaže sa k danému titulu. Zahŕňa klipy z DVD i spríevodné aktivity. Je tiež kompatibilný s dataprojektorom, notebookom a PC. Takmer všetky multimédia určené na vyučovanie cudzieho jazyka obsahujú aj časť na podporu audio-orálneho obdobia.

V tomto cvičení žiaci počúvajú a čítajú text. Funkcie v programe učiteľovi umožňujú čítať text ako celok, čítať po riadkoch a zastaviť text, kedy žiaci opakujú čo počuli, čím sa učia správnu výslovnosť a intonáciu. Po prečítaní môžeme pomocou aplikácií zvýrazňovať jav, ktorý si zvolíme, napríklad slovesá, ako v tomto cvičení.

Obrázok 4 Nácvik správneho čítania (iTools,2011)

c) vytvárať prezentácie - v software pre IT – ActiveInspire (active studio), vytvárať prezentácie s vlastnými multimediálnymi odkazmi, alebo importovať prezentácie v PowerPointe do softwaru IT.

d) zvýšiť motiváciu žiakov - už samotné použitie nástrojov na písanie vzbudzuje záujem o písanie či už je to špeciálne pero, alebo písanie samotným prstom. Ďalšími zaujímavosťami je písanie „čarovným atramentom“, ktorý je za určitých okolností neviditeľný, alebo čítanie s lupou, prináša tiež oživenie klasického vyučovania. Vyučbové programy je možné využívať na frontálne a skupinové vyučovanie.

School – vlastná tvorba (PRÍLOHA 1)

V tomto cvičení v programe ActiveInspire si žiaci postupne precvičia slovnú zásobu k téme „Škola“, a to: *school, pupils, teacher, classroom, pencilcase, ruler, book, workbook, schoolbag, pencil, pen, scissors, rubber, colour pencils*.

Prvá a druhá snímka je úvodom do problematiky a má skôr motivačný charakter, nachádzajú sa na nej dva obrázky a dve vety, ktoré volajú žiakov do školy:

Obrázok 5 Pozvanie do školy

Na tretej snímke si žiaci precvičujú slová *pupils, teacher* a *classroom*. Slovíčka a veta sú skryté pod obdĺžnikmi, ktoré si žiaci odkryjú až po napísaní slov na riadky, aby sa skontrolovali.

Obrázok 6 Návčik písania slov

Na štvrtej snímke žiaci opakujú názvy školských potrieb a zároveň si ukladajú školské potreby do aktovky. Cvičenie je nastavené tak, aby sa do aktovky nedali vložiť hračky, čiže *train* a *dolls*.

Obrázok 7 Čo patrí do aktovky

Piata a šiesta snímka je určená na opakovanie písanej podoby slov, pričom žiaci povedia slovo podľa obrázka a priradia k obrázku písané slovo. Cvičenie je vhodné najmä pre druhákov a tretiakov, no je možné ho použiť aj v prvom ročníku, no bez písanej podoby slov, hovoríme slovíčka len podľa videného obrázka.

Obrázok 8 Priradzovacie cvičenia

3.1.2 Cvičenia v programe PowerPoint

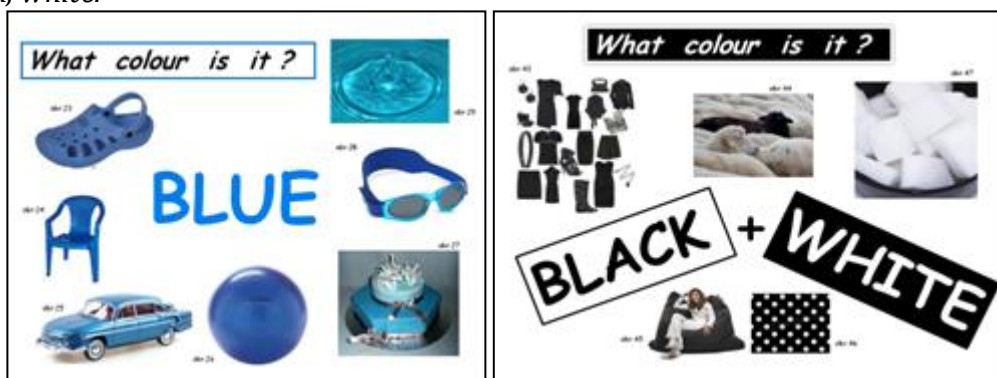
Microsoft PowerPoint (PPT) je program na tvorenie prezentácií od spoločnosti Microsoft. Používa ho široká skupina ľudí od podnikateľov, pedagógov až po študentov, či žiakov základných škôl. Patrí medzi najrozšírenejšie prezentačné programy.

Prezentácie v PPT majú mnoho možností využitia a s pridanými hypertextovými prepojeniami, či nastavením vlastných animácií si vie každý učiteľ vytvoriť takú prezentáciu, aby bola zaujímavá, pestrá a pútavá práve pre žiakov v jeho triede.

Colours PPT – vlastná tvorba (PRÍLOHA 2)

Učivo o farbách patrí medzi slovnú zásobu, s ktorou sa žiaci stretávajú už v predprimárnom vzdelávaní. Názvy niektorých farieb sa žiaci učia už v prvom ročníku a stretávajú sa s nimi počas celého štúdia cudzieho jazyka. V prvom a druhom ročníku sa učia audio-orálnou metódou, čiže nepíšu a nečítajú. Avšak s písanou podobou sa stretávajú už v druhom ročníku, v období prípravy na čítanie a písanie.

V tejto prezentácii je postupne predstavených osem farieb. Na každej snímke sa nachádza niekoľko obrázkov predmetov v danej farbe, otázka v anglickom jazyku *What colour is it?*, a názov farby v anglickom jazyku, čiže *red, yellow, green, blue, orange, brown, black, white*.

Obrázok 9 Farby

Na konci prezentácie je snímka s úlohou pre žiakov, v ktorej majú interaktívnym perom spájať predmety rovnakej farby, pričom názov farby povedia nahlas, aby si ho upevnili.

Obrázok 10 Opakovanie farieb

Prezentáciu je možné využiť vo všetkých ročníkoch, napríklad takto:

1.ročník – Otázku *What colour is it?* hovorí učiteľ a žiaci ju opakuju a odpovedajú na ňu, spočiatku len jedným slovom, napr. *red*.

- Pri opakovaní slovnej zásoby o farbách, keď už prváci poznajú aj predmety na jednotlivých obrázkoch, hovoria slovné spojenia (farba + predmet), napr. *a blue car, a blue ball, a blue birthday cake* a podobne.

2.ročník - Otázku *What colour is it?* môže hovoriť učiteľ, ale aj žiaci a následne na ňu aj odpovedajú, pri opakovaní učiva 1.ročníka len jedným slovom, napr. *white*, neskôr môžu odpovedať celou vetou, napr. *It is a yellow ball*.

- Po zopakovaní slovnej zásoby, dávaní otázky a správnej odpovede na otázku, sa žiaci zahrajú hru v rolách na učiteľa(U) a žiaka(Ž), kedy U ukazuje na rôzne predmety na lavici, v triede, alebo v knihe a Ž odpovedá celou vetou alebo jedným slovom.

- Pri príprave na písanie a čítanie môžeme na magnetickej tabuli skladať z písmen názvy jednotlivých farieb, pričom vzor slova žiaci odpozerajú z prezentácie.

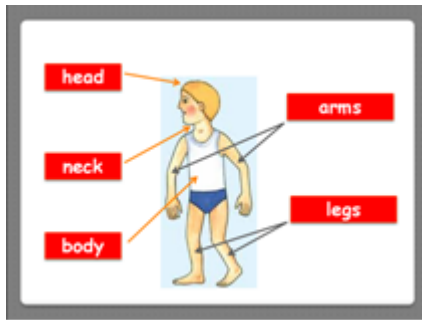
3.-4.ročník - Otázku *What colour is it?* čítajú žiaci, aj na ňu odpovedajú, potom ju prepíšu do zošitov. Taktiež vytvárajú slovné spojenia, ale tie nielen hovoria, ale aj píšú. Pri práci vo dvojiciach alebo skupinách napíšu na papier alebo do zošita všetky slovné spojenia z jednej snímky, napr: *It is a brown slipper. It is a brown bag. It is a brown hair. It is a brown birthday cake. It is brown chocolate.*

My body – vlastná tvorba (PRÍLOHA 3)

Učivo o častiach ľudského tela sa, podobne ako farby, prelína celým primárnym vzdelávaním, a to nielen na hodinách anglického jazyka ale aj prírodovedy. S opisom tela sa stretne aj v slovenskom jazyku a literatúre a vo vlastivede. Táto téma je vhodná na implementáciu medzipredmetových vzťahov, prierezových tém, či metódy CLIL do vyučovacích hodín.

V tejto prezentácii sa žiaci postupne oboznámia s nasledujúcou slovnou zásobou: *my body, head, neck, arms, legs, hands, tummy, back, knee, feet, face, ears, mouth, teeth, eyes, nose, fingers, palm*. Samozrejme nie všetky naraz a všetky v prvom ročníku.

Prvá časť prezentácie je venovaná budovaniu slovnej zásoby, teda novým slovíčkam, čiže k obrázkom sú vždy pomocou šípok priradené aj slová, napríklad:

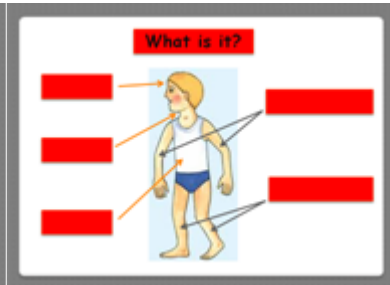
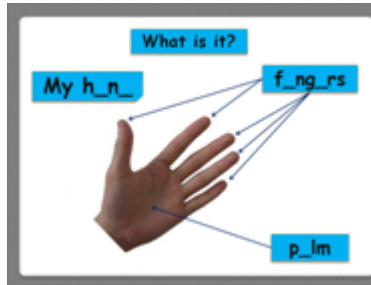

Obrázok 11 Časti tela

Obrázok 12 Časti tváre

Druhá časť prezentácie je zameraná na opakovanie, prípadne preverovanie osvojenia si slovné zásoby, kde žiaci buď dopíšu chýbajúce slová, alebo dokreslia šípky, alebo doplnia chýbajúce písmená v slovách:

Obrázky 13-15 Opakovanie slovné zásoby

Prezentáciu je tiež možné využiť vo všetkých ročníkoch, napríklad takto:

1.ročník – Jednotlivé časti tela hovorí učiteľ a žiaci opakuju a zároveň ukazujú na sebe danú časť tela.

- Učiteľ pracuje len s prvou časťou prezentácie. Pri opakovaní, upevňovaní alebo preverovaní slovné zásoby klikne učiteľ až vtedy, keď žiaci správne ukážu danú časť tela a až potom kliknutím ukáže šípku.

- Vhodné je prácu s prezentáciou doplniť o prácu vo dvojiciach, keď jeden žiak povie nejakú časť tela a druhý žiak danú časť ukáže, potom si úlohy vymenia.

- Pre oživenie je taktiež vhodné doplniť prácu s prezentáciou o pieseň *Head and shoulders, knees*, ktorú je možné nájsť na youtube a pustiť cez interaktívnu tabuľu.

- Pri niektorých častiach tela sa učiteľ môže opýtať na ich počet, napr: *How many hands have you got?* alebo *How many fingers have you got on your hand (hands)?*

2.ročník - Pri opakovaní slovné zásoby z prvého ročníka môžu jednotlivé časti tela pomenovávať aj oslovení žiaci a po nich ostatní opakuju a zároveň ukazujú na sebe.

- Prezentácia vhodná pred zavádzaním používania vety *I have got...*, kedy žiaci opisujú svoje telo, napríklad: *I have got one head. I have got two eyes. I have got one mouth. I have got two arms. I have got ten fingers on my hands.* a podobne. Taktiež sa v druhom ročníku žiaci stretávajú s tým, že si predstavujú, že sú rôzne príšery a majú niekoľko hláv, veľa končatín a podobne. Vtedy opisujú seba ako príšeru s rôznym počtom častí tela. Keďže nevedia utvoriť vetu v tretej osobe (minimálne do pol roka) napr.: *He has got four noses. She has got six legs.* a podobne. Veľmi obľúbenou je tiež aktivita, kedy jeden zo žiakov (alebo učiteľ) opisuje seba ako príšeru a žiaci ju podľa pokynov musia nakresliť.

- V rámci prípravy na čítanie a písanie žiaci v prezentácii dopisujú chýbajúce písmená patriace k jednotlivým častiam tela. Pomocou interaktívnych prvkov ako sú popisovač a zvýrazňovač majú žiaci možnosť písať interaktívnym perom.

3.-4.ročník – Vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania vhodné skôr na opakovanie učiva, či preverovanie vedomostí. V interaktívnych snímkach žiaci spájajú slovo s časťou tela – nácvik čítania, alebo dopisujú chýbajúce slová – nácvik písania.

Clothes – vlastná tvorba (PRÍLOHA 4)

V primárnom vzdelávaní sa žiaci učia aj názvy niektorých druhov oblečenia. Okrajovo sa s nimi stretávajú aj v prvom ročníku, keď sa venujú ročným obdobiam.

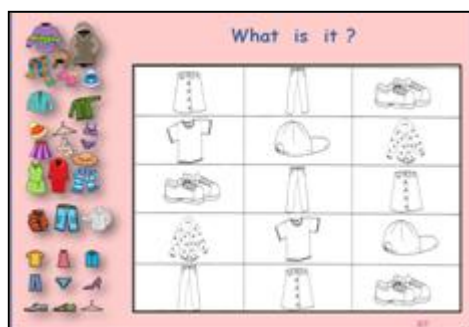
V tejto prezentácii sa žiaci postupne oboznámia s nasledujúcou slovnou zásobou: *T-shirt, jacket, jumper, skirt, shoe, boot, trousers*. Samozrejme vo vyšších ročníkoch sa táto slovná zásoba rozširuje o ďalšie slovíčka, napr.: *scarf, cap, gloves, dress, socks, blouse, swimsuit, coat*.

Prvá časť prezentácie je venovaná budovaniu slovnej zásoby, teda novým slovíčkam, kde sa na jednej snímke nachádza obrázok a názov daného kusu oblečenia, napríklad:

Obrázky 16 - 18 Oblečenie

Druhá časť prezentácie je zameraná na opakovanie, prípadne preverovanie osvojenia si slovnej zásoby, kde žiaci doplnia chýbajúce písmená v slovách alebo zakrúžkujú obrázky oblečenia, ktoré vedia pomenovať, prípadne dopíšu slovo na obrázok:

Obrázok 19 Obrázkové čítanie

Obrázok 20 Nácvik písania

Prezentácia je určená hlavne pre žiakov druhého ročníka, no je možné ju použiť aj vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania, alebo ju doplniť o ďalšie snímky. V tejto forme ju môže učiteľ použiť napríklad takto:

2.ročník – Jednotlivé druhy oblečenia hovorí učiteľ a žiaci opakujú. Je vhodné ak má učiteľ k dispozícii aj skutočné kusy oblečenia.

- Pokiaľ učiteľ použije prezentáciu na vyvodenie učiva, nepoužije snímky s interaktívnymi cvičeniami, pretože je to pre žiakov nové učivo.

- Prezentáciu môže učiteľ použiť opakovane. Po prvýkrát ako expozíciu nového učiva. Po druhýkrát precvičí novú slovnú zásobu tak, že premietne postupne prezentáciu po jednej snímke. Ale pri každej snímke chvíľu zastaví a pracuje s daným slovom, napríklad: *It is a T-shirt. Who has got a T-shirt?* Žiaci sa postavia, prípadne prídu pred tabuľu a postupne po jednom povedia *I have got a blue T-shirt. I have got a pink T-shirt.* Takto postupuje učiteľ pri ďalších kusoch oblečenia. Žiaci si takto upevnia nielen slovnú zásobu v oblasti oblečenia, ale aj tvorenie vety. Pri opakovanom spustení prezentácie ju môže učiteľ použiť na opakovanie slovnej zásoby a vypracovať aj snímky s úlohami na konci prezentácie.

- Podobne je možné postupovať aj pri otázkach a odpovediach na otázky.

3.-4.ročník – Opakovanie slovnej zásoby na začiatku tretieho ročníka. Jednotlivé slová si žiaci môžu prepísať do zošitov.

Halloween – vlastná tvorba (PRÍLOHA 5)

Táto prezentácia je vhodná pre všetkých žiakov primárneho vzdelávania, pretože sa týmto sviatkom a jeho oslavám venujeme v anglickom jazyku od prvého ročníka. Prezentácia približuje jesenné zvyky v anglicky hovoriacich krajinách. Žiaci sa postupne oboznámia s nasledujúcou slovnou zásobou: *halloween, holiday, pumpkins, candles, colours, skeleton, spider, bat, witch, ghost, black cat, cakes, parties, costumes, cards.*

Prezentácia je určená na precvičovanie čítania a opakovanie slovíčok. Pokiaľ by sme chceli vo vyšších ročníkoch precvičiť aj písanie, môžu si žiaci vytvoriť práce na tému sviatky, kde túto prezentáciu použijú ako podklad. Nájdete v nej aj tieto snímky:

Obrázok 21 Halloween

3.1.3 Cvičenia a testy v programe ALF

Alf je program na tvorbu interaktívnych testov, ktorý je medzi učiteľmi, ale aj žiakmi veľmi obľúbený. Tvorba testov nie je náročná na čas ani na technické schopnosti učiteľa. Tento program je možné doplniť o hlasovacie zariadenie, kedy test nerobí každý žiak sám na počítači alebo notebooku, ale je premietaný len jeden test, každý žiak má hlasovacie zariadenie v ruke a stlačením jednej z možností odpovedá na zadanú otázku. Výhodou používania hlasovacieho zariadenia je najmä rýchlosť vyhodnotenia nielen výsledkov konkrétneho žiaka, ale aj triedy, čo učiteľovi šetrí čas.

Pri vytváraní interaktívnych testov má učiteľ možnosť voľby z niekoľkých typov úloh, a to v dvoch verziách programu:

Alf Basic: - **výber správnej odpovede**, kde na zadanú otázku žiak odpovedá výberom jednej odpovede (len jedna je správna), pričom pri úlohe môže mať k dispozícii pomôcku vo forme obrázka alebo zvuku,

- **pexeso**, klasická hra s otočenými kartičkami, kde žiak hľadá vzájomne súvisiace pojmy, a to obrázok + obrázok, text + text, obrázok + text,

- **priradenie dvojíc pojmov**, kde tiež hľadá žiak dvojice vzájomne súvisiacich pojmov, ale kartičky nie sú otočené, vidí všetky ponúkané možnosti,

- **usporiadanie vodorovne**, kde žiak usporadúva písmená v slove, alebo slová vo vete, pričom pri úlohe môže mať k dispozícii pomôcku vo forme obrázka alebo zvuku,

- **usporiadanie zvislo**, kde žiak usporadúva vety alebo skupiny slov zvislo, napríklad verše v básni, vety v príbehu a podobne, pričom pri úlohe môže mať k dispozícii pomôcku vo forme obrázka alebo zvuku,

- **zaradenie do skupín**, kde žiak triedi slová do skupín posúvaním po ploche.

Alf Premium: - **výber viacerých správnych odpovedí**, kde na zadanú otázku žiak odpovedá označením viacerých odpovedí (viaceré sú správne), pričom pri úlohe môže mať k dispozícii pomôcku vo forme obrázka alebo zvuku,

- **popis obrázku**, kde má žiak veľký obrázok s priečinkami, ktoré popisujú jeho jednotlivé časti, pričom má k dispozícii všetky slová, jeho úlohou je ich správne priradiť,

- **hra Dvojice**, kde má žiak dve kartičky pojmov vedľa seba (obrázok alebo text) a jeho úlohou je rozhodnúť, či tieto kartičky patria k sebe, vyberá si z dvoch možností – rovná sa / nerovná sa,

- **puzzle**, klasická hra s rozstrihaným obrázkom, kde má žiak presúvaním častí ho zložiť správne, pričom je možné mať k dispozícii náhľad celého obrázka, v tejto úlohe si počet častí obrázka volí učiteľ.

V jednotlivých úlohách je možné nastaviť čas, za ktorý musí žiak odpovedať na otázku. Pokiaľ žiak neoznačí žiadnu odpoveď do vypršania časového limitu, počítač vyhodnotí úlohu ako nesprávne zodpovedanú. Za jednotlivé úlohy získavajú žiaci body (o počte bodov za úlohu rozhoduje učiteľ pri jeho vytváraní), ktoré sa im zrátavajú a po zodpovedaní poslednej otázky softvér test vyhodnotí – bodovo aj percentuálne. Vyhodnocovanie takto neoberá učiteľa o čas a hlavne je to výhoda okamžitej spätnej väzby pre žiaka. V teste je možné tiež nastaviť ľubovoľné poradie otázok, čiže pri otvorení testu majú žiaci sediaci vedľa seba v počítačovej učebni rôzne otázky v rovnakom čase, čo eliminuje odpisovanie odpovedí.

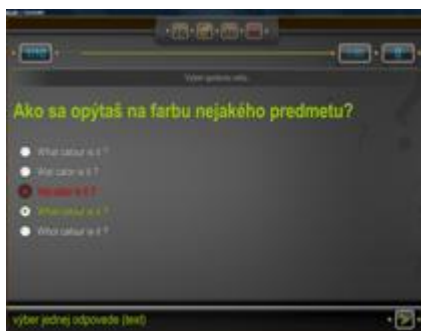
Vzhľadom na to, že sú to testy určené na samostatnú prácu žiakov, nie sú vhodné na testovanie prvákov. Avšak mnohé úlohy je možné použiť na hromadné precvičovanie učiva, pričom prváci nebudú pracovať samostatne, pretože kompetencie súvisiace s čítaním a písaním v cudzom jazyku rozvíjame vo vyšších ročníkoch.

Colours ALF– vlastná tvorba (PRÍLOHA 6)

Tento test je určený najmä pre žiakov druhého ročníka ku koncu roka, alebo žiakov tretieho ročníka, preto sú pokyny k úlohám v slovenskom jazyku. Pokynom v anglickom jazyku by najmä žiaci druhého ročníka nerozumeli. Test je určený na preverovanie osvojenej slovnej zásoby týkajúcej sa farieb.

V prvej úlohe majú žiaci označiť správne napísanú otázku, čiže *What colour is it?* V druhom ročníku je to pomerne ťažká úloha, preto je vhodné, aby otázku mali žiaci niekde v triede aj napísanú, aby si ju mohli pozrieť a následne vybrať správnu možnosť.

Tento typ úloh budú mať žiaci problém vyriešiť bez predchádzajúcej prípravy na písanú podobu slov a vety.

Obrázok 22 Aká je to farba?

V druhej až deviatej úlohe je potrebné usporiadať písmená v slovách tak, aby bol názov farby napísaný správne. Aj táto časť testu si v druhom ročníku vyžaduje predchádzajúcu prípravu na písanú podobu slov, je možné mať názvy farieb aj niekde vyvesené. Pri nesprávnom usporiadaní písmen sa ukáže správne riešenie každej úlohy.

Obrázok 23 Nácvik písania – usporiadanie písmen v slovách

Posledná, desiata úloha, je hra pexeso, kde žiaci hľadajú kartičky patriace k sebe, pričom na jednej kartičke je presne taký obrázok ako v predchádzajúcich úlohách a druhá kartička je zvuková, čiže po kliknutí na ňu žiak počuje zvuk slova, čiže názov farby po anglicky. Preto je nevyhnutné, aby tento test žiaci robili v jazykovom laboratóriu, ktorého súčasťou sú slúchadlá pre každého žiaka. Pokiaľ takúto možnosť učiteľ nemá, môže test využiť na individuálne skúšanie pri interaktívnej tabuli.

Obrázok 24 Pexeso

Matematika CLIL – vlastná tvorba (PRÍLOHA 7)

Toto cvičenie je určené na aplikáciu metodiky CLIL (Content Language Integrated Learning). Tento pojem označuje také formy vzdelávania predmetov, kde sa integruje

vyučovanie obsahu predmetu (matematiky) s vyučovaním cudzieho jazyka (S.Pokrivčáková, In: Straková, Cimermanová a kol., 2012, s.125).

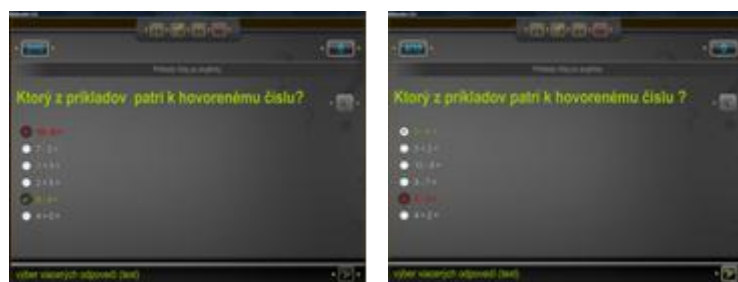
Vzhľadom na to, že žiaci prvého, prípadne druhého ročníka nečítajú po anglicky, inštrukcie k úlohám sú v slovenčine. Cvičenie nie je určené na testovanie, ale na precvičovanie slovnej zásoby – čísel, a to v predmete matematika. Žiadna z úloh nemá vymedzený čas na odpoveď jednak preto, že toto cvičenie nie je určené na testovanie a jednak preto, že väčšina úloh je časovo náročná a učiteľ musí dať žiakom dostatok priestoru na jej zvládnutie.

Prvá úloha je úloha typu dvojice, kedy žiaci určujú, či je správne priradená dvojica kartičiek. Jedna z nich je obrázok a druhá z nich je zvuk čísla, napr.: kartička *two* a zvuk *one*. Učiteľ má možnosť voľby slovnej odpovede, napr. *yes/no*, *true/false*, *equals/is not equal to (doesn't equal)*, záleží na tom, čo už žiaci poznajú. Celkom je v úlohe osem dvojíc. V prípade, že žiaci označia správnu možnosť, na pravej strane im ukazuje počet správnych odpovedí v úlohe:

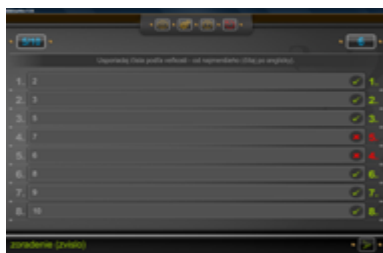
Obrázok 25 Nácvik počúvania – dvojice

Druhá, tretia a štvrtá úloha je založená na výbere správnej odpovede, keď žiaci počujú zvuk nejakého čísla a ich úlohou je označiť príklad, ktorého výsledkom je dané číslo. Pri tejto úlohe čítajú žiaci všetky príklady, aby si to precvičili, napríklad: *two plus five equals seven, not five*.

Obrázok 26 Hľadanie správneho príkladu k danému výsledku

V piatej úlohe žiaci usporadúvajú čísla podľa veľkosti od najmenšieho po najväčšie presúvaním riadkov. Čísla žiaci čítajú po anglicky. Po usporiadaní spoločne prečítame všetky čísla, môžeme aj oboma smermi.

Obrázok 27 Usporiadanie čísel

V šiestej úlohe žiaci opäť pracujú v úlohe dvojice, ale teraz majú na kartičkách príklady na sčítanie a odčítanie do 10, napríklad: *seven minus one* a *two plus two*. Učiteľ má opäť možnosť voľby odpovede, napr. *yes/no*, *true/false*. Celkom je v úlohe osem dvojíc. V prípade, že žiaci označia správnu možnosť, na pravej strane im ukazuje počet správnych odpovedí v úlohe:

Obrázok 28 Hľadanie dvojíc s rovnakým výsledkom

Siedma, ôsma a deviata úloha je puzzle. V každej úlohe je rovnaká otázka, na ktorú majú žiaci odpovedať, keď správne poskladajú rozstrihaný obrázok, a to „Koľko predmetov je na obrázku?“. V siedmej úlohe nie je pridaný aj náhľad už poskladaného obrázka s hubami, v úlohách osem a deväť je aj náhľad obrázkov, čo úlohu zjednodušuje.

Obrázok 29-30 Puzzle s náhľadom a bez náhľadu

Desiata úloha je triedenie do skupín, kde sú k dispozícii dve skupiny a to *true* a *false*. V dolnej časti sa nachádzajú porovnávania čísel. Žiaci chodia postupne k interaktívnej tabuli a po prečítaní porovnávania, napr.: *seven is less than five*, zhodnotia, či je to pravdivé alebo nepravdivé tvrdenie, čiže *true / false* a zaradia do daného priečinka.

Obrázok 31 Triedenie do skupín – true/false

3.1.4 Testy a cvičenia dostupné na internete

Na internete je voľne dostupné veľké množstvo cvičení, testov, piesní, pracovných listov a množstvo nápadov na prácu so žiakmi v primárnom vzdelávaní. Samozrejme pokiaľ si učiteľ nájde a vyberie z tohto množstva to, čo sa mu najviac hodí, čo práve potrebuje, strávi pri počítači veľa času. Na druhej strane zas čas, ktorý by venoval vytváraniu podobných cvičení, ušetrí. Tu uvediem aspoň niektoré z nich:

WEATHER – cvičenie správnej výslovnosti a novej slovnej zásoby k téme Počasie (PRÍLOHA 8)

Toto cvičenie nie je ani hra, ani iné cvičenie, pri ktorom by žiaci písali na interaktívnu tabuľu, niečo museli spájať, dopisovať, krúžkovať a podobne. Je to pieseň. Pieseň, pri ktorej žiaci nielen počujú správnu výslovnosť, ale aj vidia napísaný text piesne na jednotlivých snímkach.

Pri prezentovaní tohto cvičenia na nácvik správnej výslovnosti je vhodné zaradiť dramatizáciu piesne, čiže doplniť ju o pohyby rúk a tela. Pri takomto vyvodzovaní a precvičovaní novej slovnej zásoby podporíme zapamätávanie si slovíčok a súvisiacich gramatických javov bez nudného a stereotypného drilu. Toto cvičenie podporuje zároveň žiakov s rôznymi štýlmi učenia, a to nasledovne:

- vizuálne typy – veľmi pekné a farebné obrázky súvisiace s textom počas celej piesne,
- auditívne typy – jednoduchá melódia piesne pomáha zapamätať si správnu výslovnosť,
- verbálne typy – všetky potrebné slová vidia žiaci aj napísané, vo vyšších ročníkoch ich môžu aj prepísať,
- kinestetické typy – pridaním pohybu rúk a tela si skôr zapamätajú text piesne.

Slovná zásoba z piesne sa dotýka viacerých tém, ktoré si žiaci ani neuvedomujú a o to ľahšie zapamätajú. Počasie: *What's the weather like today? sunny, rainy, cloudy, windy, snowy.* Pokyny: *look outside, go out, play, let's fly a kite.* Oblečenie: *sweater, rain coat, mittens.*

Na nasledujúcich obrázkoch je vidieť jedno duchosť ilustrácií a vizuálnu podporu k textu piesne.

Obrázok 32 Počasie

BODY PARTS game – cvičenie (PRÍLOHA 9)

Táto hra je určená na precvičovanie slovnej zásoby týkajúcej sa ľudského tela. Keďže počas hry žiak zbiera body, pokiaľ správne označí slovo, ktoré je na obrázku, je hra

vhodná aj na preverovanie stupňa osvojenia si slovnej zásoby v písanej podobe. Hoci žiaci v druhom ročníku ešte nepíšu ani nečítajú anglické slovíčka, v období prípravy na čítanie a písanie už pracujeme s písanou podobou slov formou priradovania k obrázku, čo je presne tento prípad.

V tomto ročníku by bolo ale vhodnejšie použiť túto hru ako cvičenie, nie ako test. V treťom a štvrtom ročníku to už je výborná forma testovania, vhodná aj na hromadné preverovanie vedomostí, pričom nie ani potrebné mať k dispozícii zvuk.

Na začiatku hry si žiak zvolí názov tímu, napr. *Blue team*. Zobrazia sa dve lode patriace pirátom, jedna z nich patrí Modrému tímu. Pri kliknutí na políčko *next* hra začína. Úlohou žiaka je vždy zo štyroch ponúkaných slov vybrať to správne, ktoré označuje slovo na obrázku. Pri správnom označení slova z dela vystrelí guľa na nepriateľského piráta a Modrému tímu sú prirátané body (100). Ak žiak označí nesprávne, guľa trafi jeho loď. Úlohy majú časový limit, do ktorého je potrebné vybrať odpoveď. Ak to žiak nestihne, hra to vyhodnotí ako nesprávnu odpoveď na otázku. Po zodpovedaní otázok sa jedna loď potopí na dno mora, a to tá, ktorej tím má menej bodov.

Obrázok 33 Hra – Časti tela

EMOTIONS – cvičenie (PRÍLOHA 10)

Toto cvičenie je určené na precvičovanie a definovanie emócií a pocitov, pričom je precvičovaná správna výslovnosť, ale aj priradenie zvukovej podoby slova k výrazu tváre. Vzhľadom na zábavnosť takéhoto cvičenia, kedy žiaci opakujú po obrázkoch mimiku, gestiku, ale aj posturiku tela, spravíme z učenia zábavu. A práve vzбудenie záujmu je u žiakov mladšieho školského veku veľmi dôležité.

Obrázok 34 Ukážky z cvičenia

V tomto jednoduchom cvičení je táto slovná zásoba: *happy, sad, hungry, thirsty, hot, cold, tired, sleepy, surprised, scared, excited, bored*.

Toto audiovizuálne cvičenie je možné rôzne dopĺňať, ako napríklad:

1.ročník - vypnúť obraz a nechať žiakov podľa zvuku predvádzať jednotlivé emócie, alebo opačne, vypnúť zvuk a nechať žiaka povedať slovo,

2.ročník - vytlačiť si jednotlivé snímky, rozstrihať ich a priradovať k sebe v dojiciach alebo skupinách,

3.-4.ročník – pridať písanie, kreslenie podľa slova a podobne.

Ako je možné vidieť v celej 3.kapitole, spôsobov ako pracovať s interaktívnou tabuľou je veľa. Okrem uvedených možností existujú aj ďalšie, ako sú napríklad rôzne CD a DVD nosiče s hrami, cvičeniami a pesničkami pre rôzne skupiny detí. Ostáva teda len na učiteľovi, akú formu práce si zvolí, aká mu najviac vyhovuje.

ZÁVER

V mojej OPS poukazujem na jednu z možností ako zefektívniť vyučovací proces, konkrétne vyučovanie cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní. V teoretickej časti pojednávam o jednotlivých zložkách vyučovacieho procesu, stanovení si cieľov, rozvíjaní kľúčových kompetencií. Konštatujem, že kvalita vyučovacieho procesu závisí v mnohých aspektoch od zvolených učebných pomôcok. Bližšie rozvíjam a popisujem možnosti práce s modernými didaktickými prostriedkami, medzi ktoré rozhodne patrí interaktívna tabuľa. Jej efektívnym využívaním vo vyučovacom procese rozvíjam u žiakov primárneho vzdelávania kľúčové kompetencie, ktoré sa stávajú základom ďalšieho jazykového rozvoja. Poukazujem tiež na to, že bez poznania vývinových špecifík daného veku, bez dodržiavania didaktických zásad, ale aj základných princípov vyučovania cudzieho jazyka, nebude vyučovací proces dostatočne efektívny. Nesmieme zabúdať ani na správne stanovenie cieľov.

Moderný svet je plný techniky, s ktorou sa žiaci stretávajú dennodenne, vyrastajú s ňou a používajú ju bez toho, aby si to uvedomovali. Už deti v predškolskom veku vedia používať niektoré aplikácie v počítači. Preto je vhodné využiť prirodzený záujem detí o počítače a iné technické zariadenia. Pri hraní sa hier s výučbovým softvérom, pri otáčaní kartičiek pexesa, pri hľadaní slov podľa vypočutého príbehu si dieťa ani neuvedomuje, koľko si zapamätá bez toho, aby to bolo cieľom jeho hry.

Na vyučovaciu hodinu s interaktívnou tabuľou sa musí učiteľ dôkladne pripraviť, poznať svoje možnosti, ale aj možnosti žiakov vo svojej triede. Námety na prácu a využitie interaktívnej tabule ponúkam v praktickej časti. Poukazujem tiež na možnosť hľadania si cvičení na internete. Ďalším zdrojom testov a cvičení je aj nákup rôznych CD a DVD nosičov, či spolupráca s niektorými vydavateľstvami (napríklad Oxford), ktoré ponúkajú k svojim učebniciam a pracovným zošitom doplnkový, ale za to veľmi cenný materiál. Z tejto širokej škály som si niekoľko cvičení vybrala a v práci ponúkam návody ako s nimi pracovať.

Tento spôsob vyučovania u žiakov zlepšuje ich pozornosť, aktivitu a tým urýchľuje proces získavania a upevňovania vedomostí.

Počas mojej praxe som sa presvedčila, že na hodinách anglického jazyka je jednou z najobľúbenejších činností práve práca s interaktívnou tabuľou, s ktorou sa veľmi rýchlo naučia pracovať už žiaci prvého ročníka primárneho vzdelávania.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BISKUPIČOVÁ, K. a kol. 2011. *Príloha ISCED 1*. [online]. Bratislava: ŠPÚ, 2011 [cit. 2012-11-3]. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti_anglicky_jazyk_isced1.pdf
2. DOSTÁL, J. *Interaktívni tabule – významný prínos pro vzdelávání* [online]. Dátum publikovania 28.04.2009, [cit. 2012-11-5]. Dostupné na internete: <http://www.ceskaskola.cz/2009/04/jiri-dostal-interaktivni-tabule.html>
3. i-Tools. Oxford University Press 2011. ISBN 978 0 19 481235 1
4. OBDRŽÁLEK, Z., HORVÁTHOVÁ, K., a kol. 2004. *Organizácia a manažment školstva – terminologický a výkladový slovník*. Bratislava: SPN–Mladé letá. ISBN 80-10-00022-1
5. PETLÁK, E. 1997. *Všeobecná didaktika*. Bratislava: IRIS, 1997. 270 s. ISBN 80-88778-49-2
6. PETLÁK, E. 2004. *Všeobecná didaktika*. Bratislava: IRIS, 2004. 311 s. ISBN 80-89018-64-5
7. Rámcové učebné plány ISCED 1 dostupné 20.8.2012 na: http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/rup1_sj.pdf
8. Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. [online] [cit. 2012-11-2]. Dostupné na internete: <http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/predmety/serrprejaz.pdf>
9. STRAKOVÁ, Z. – CIMERMANOVÁ, I. 2012. *Učiteľ cudzieho jazyka v kontexte primárneho vzdelávania - rozšírené vydanie*. Prešov: Prešovská univerzita, 2012. 236 s. ISBN 978-80-555-0551-0
10. Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1 – primárne vzdelávanie dostupné 20.8.2012 na: http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/isced1_spu_uprava.pdf
11. TUREK, I. 2010. *Didaktika*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978-80-8078-322-8

Zdroje obrázkov v cvičeniach:

1. Colours: [obrázok č.1-8](#), [obrázok č.9-12](#), [obrázok č.13](#), [obrázok č.14](#), [obrázok č.15](#), [obrázok č.16-20](#), [obrázok č.21](#), [obrázok č.22](#), [obrázok č.23-29](#), [obrázok č.30-36](#), [obrázok č.37-41](#), [obrázok č.42](#), [obrázok č.43-46](#), [obrázok č.47](#), [obrázok č.48](#)
2. My body: [obr.1](#), [obr.2](#), [obr.3](#), [obr.4](#)
3. Clothes: [obr.1](#), [obr.2](#), [obr.3](#), [obr.4](#), [obr.5](#), [obr.6](#)
4. Halloween: [obr. 48a2-4](#), [obr.1, 5-21](#), [obr.22-31](#), [obr.32-41](#), [obr.42-47](#)

Testy a cvičenia dostupné na internete:

1. Cvičenie WEATHER dostupné 15.9.2012 na:
<http://www.youtube.com/watch?v=DnGKfOX5bVQ>
2. Hra BODY PARTS dostupná 6.10.2012 na: <http://www.eslgamesplus.com/body-parts-esl-vocabulary-game-sea-battle-volley-game/>
3. Cvičenie EMOTIONS dostupné 10.11.2012 na:
<http://www.youtube.com/watch?v=zEk48QSPo4>

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 School

Príloha 2 Colours PPT

Príloha 3 My body

Príloha 4 Clothes

Príloha 5 Halloween

Príloha 6 Colours ALF

Príloha 7 Matematika CLIL

Príloha 8 Weather

Príloha 9 Body parts

Príloha 10 Emotions

Príloha 1 School

Príloha 2 Colours PPT

What colour is it?

RED

What colour is it?

YELLOW

What colour is it?

GREEN

What colour is it?

BLUE

What colour is it?

ORANGE

What colour is it?

BROWN

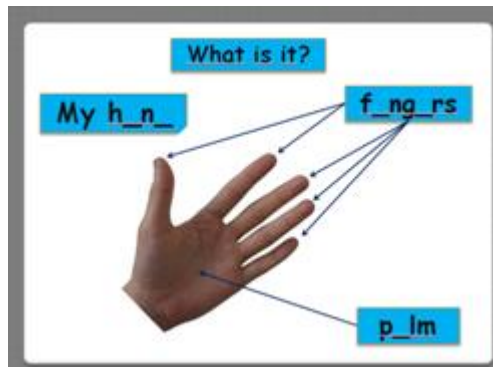
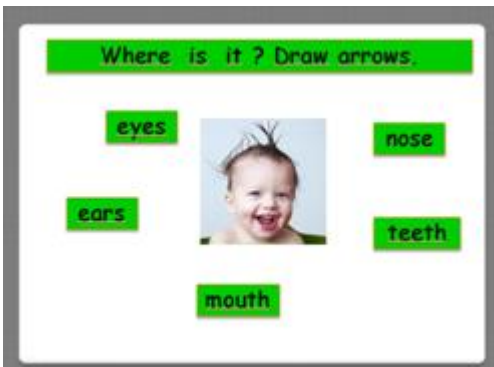
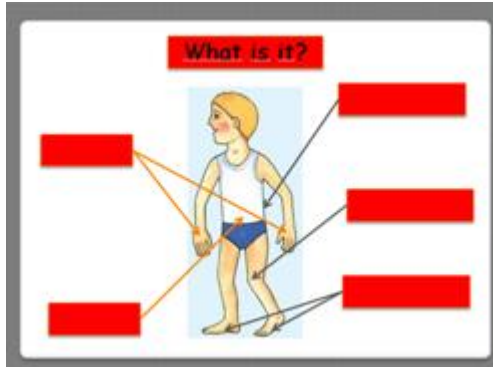
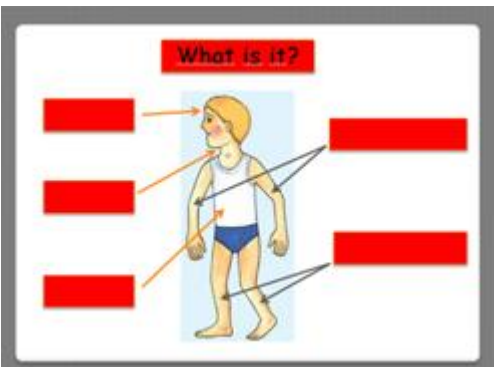
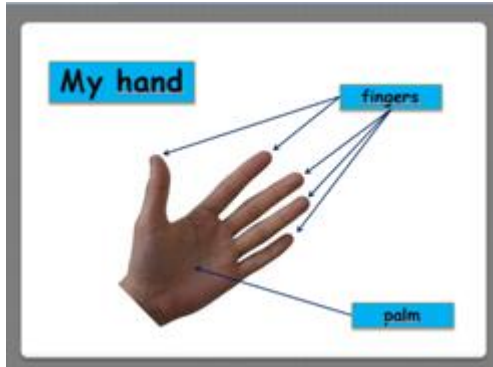
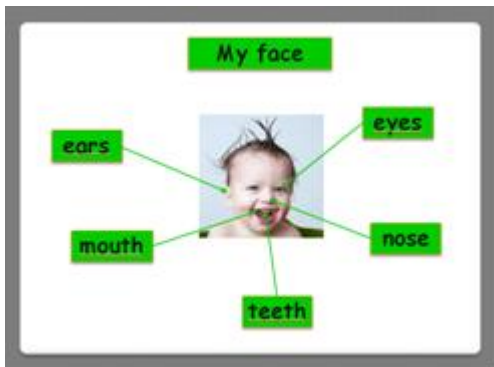
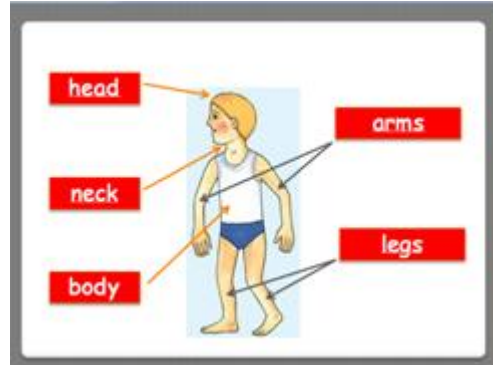
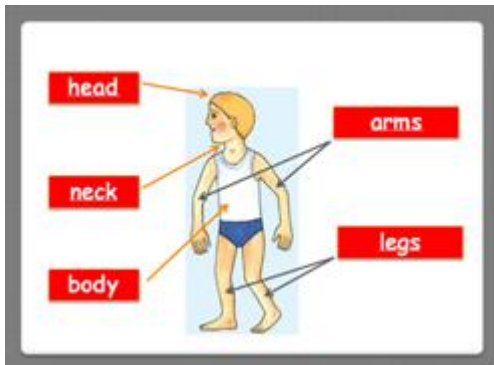
What colour is it?

BLACK + WHITE

What colour is it?

BLACK + WHITE

Príloha 3 My body

Príloha 4 Clothes

  <p>T-shirt</p>	 <p>jacket</p>	 <p>jumper</p>
--	---	---

  <p>skirt</p>	 <p>shoe</p>	 <p>boot</p>
---	--	--

trousers

What is it ?

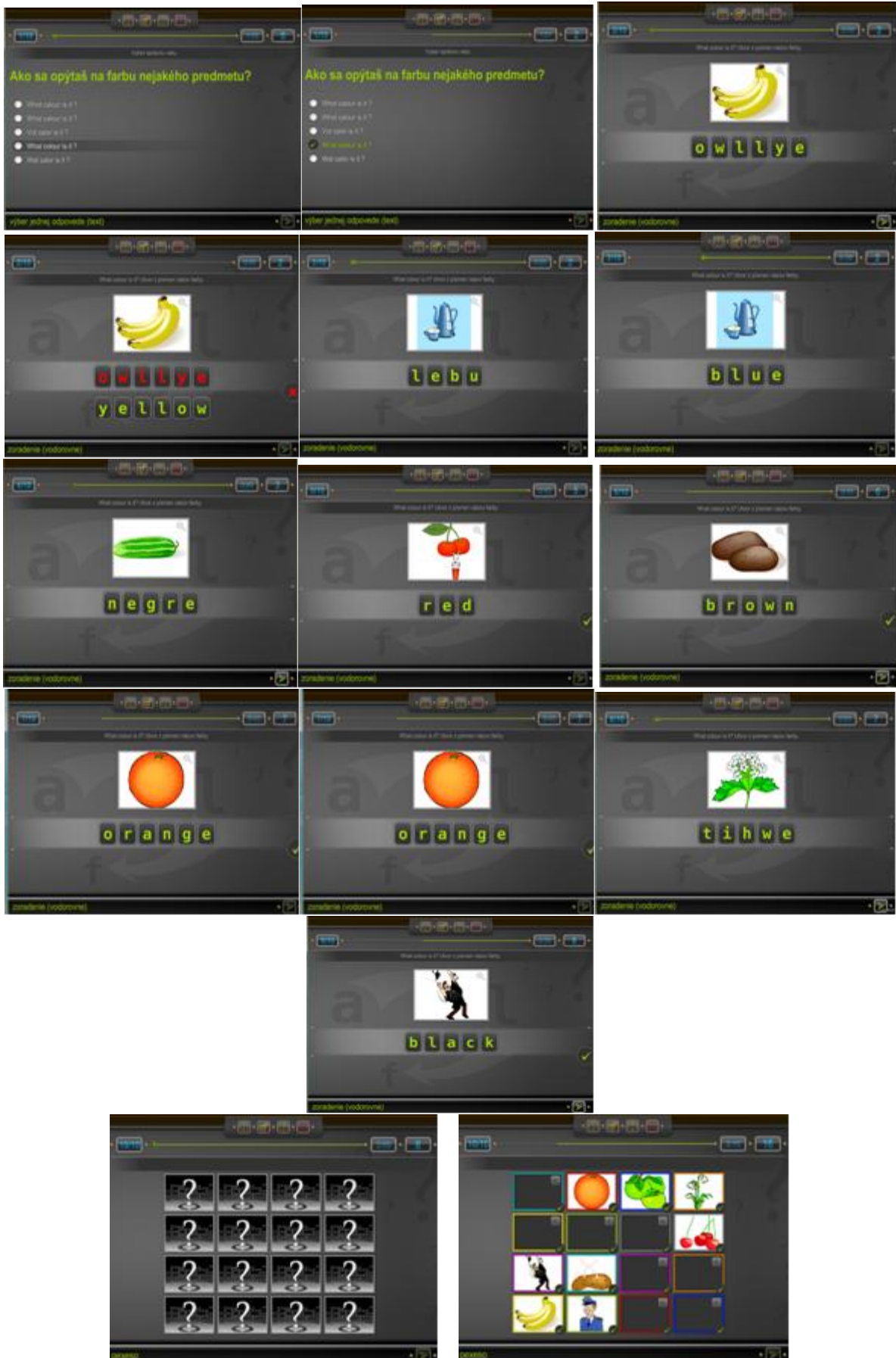
		
		
		
		
		

Write down missing letters.

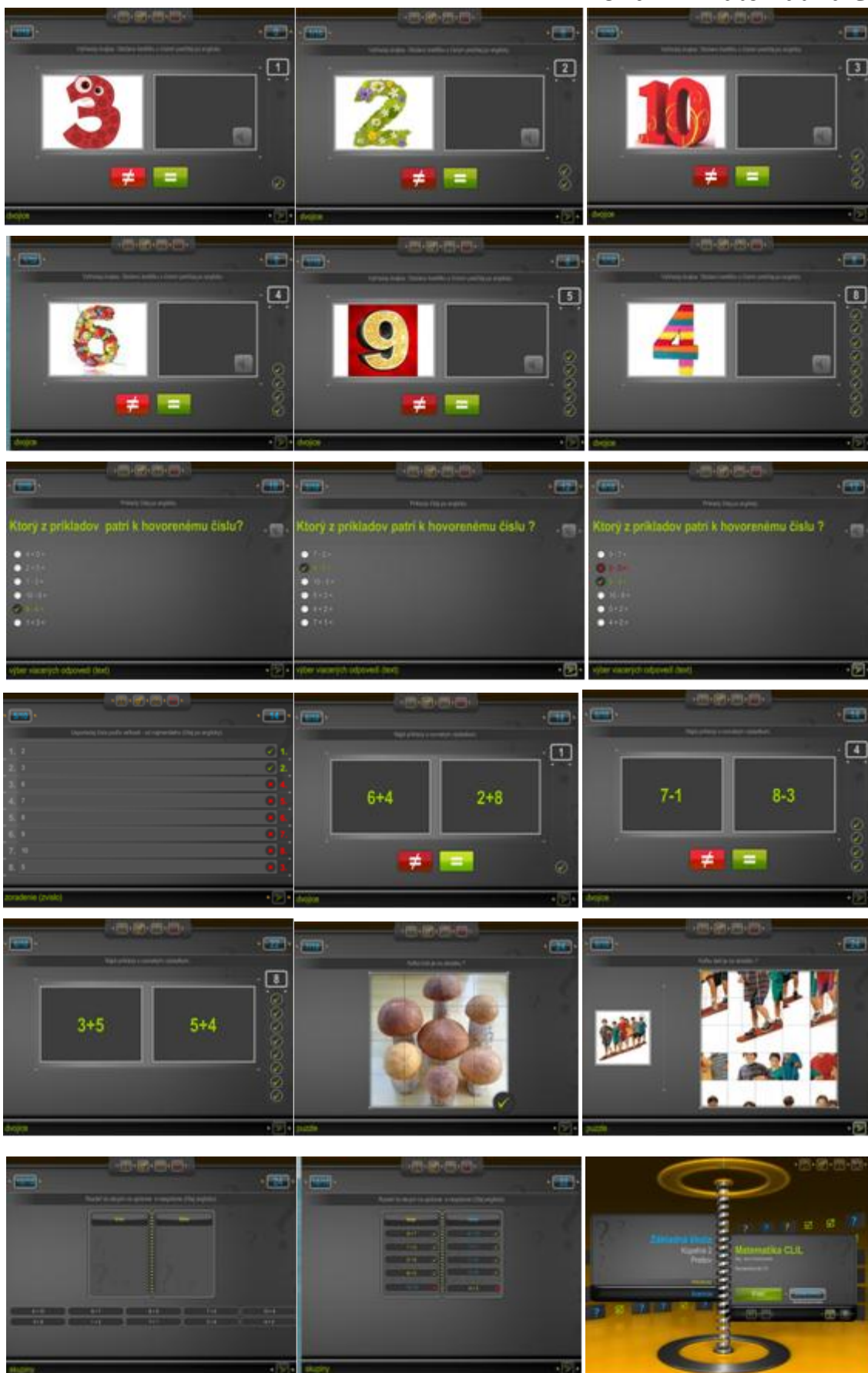
T-s_i__		j_c__t	
_u_e_		_ki__	
s_o_		t_ou__r_	
b__t			

Príloha 6 Colours ALF

Príloha 7 Matematika CLIL

Príloha 8 Weather

Whats the weather?

like today, like today?

Can you say?
Can you say?

It's a sunny
it's a sunny

sunny day
sunny day

go out in the
sunshine
go out in the sunshine

it's a cloudy,
it's a cloudy
cloudy day, cloudy day.

if it's cold
if it's cold

Whats the weather, whats the weather

like today, like today?

Príloha 9 Body parts

Príloha 10 Emotions

